

LAUSUNTOYHTEENVETO: LAUSUNTOPYYNTÖ LUONNOKSESTA HALLITUKSEN ESI- TYKSEKSI LAEIKSI ELÄINTEN HYVINVOINNISTA ANNETUN LAIN MUUTTAMISESTA JA ELÄINLÄÄKÄRINAMMATIN HARJOITTAMISESTA ANNETUN LAIN 12 §:N MUUTTAMISESTA

1. JOHDANTO

Esityksestä on pyydetty lausuntoa seuraavilta tahoilta: oikeusministeriö, valtiovarainministeriö, aluehallintovirastot, Luonnonvarakeskus, Ruokavirasto, Valtiokonttori, Kuntaliitto, Eläinlääkärihygieenikkojen yhdistys ry, Eläinsuojeluliitto Animalia ry, Eläinten terveys ETT ry, Maa- ja metsätaloustuottajain keskusliitto MTK ry, Svenska Lantbruksproducenternas Centralförbund SLC rf, SEY Suomen eläinsuojelu ry, Suomen Eläinlääkäriiliitto ry, Suomen Eläinlääkäripraktikot ry, Suomen Kennelliitto- Finska Kennelklubben ry, Suomen Kissaliitto ry, Suomen Koirankasvattajat ry ja Suomen Valvontaeläinlääkäriiliitto ry. Ehdotus hallituksen esitykseksi on lisäksi ollut esillä maa- ja metsätalousministeriön verkkosivulla 15.8-11.9.2024.

Esitykseen tuli kaikkiaan 12 lausuntoa. Lausunnon antoivat valtiovarainministeriö, oikeusministeriö, Ruokavirasto, aluehallintovirastot, Maa- ja metsätaloustuottajain keskusliitto MTK, Svenska Lantbruksproducenternas Centralförbund SLC rf, Kuntaliitto, SEY Suomen eläinsuojelu ry, Animalia ry, Suomen Valvontaeläinlääkäriiliitto ry, Suomen Eläinlääkäriiliitto ry ja Suomen Koirankasvattajat ry. Lisäksi Luonnonvarakeskus ilmoitti, että sillä ei ole lausuttavaa.

2. Lausuntopalaute yleisesti

Useissa lausunnoissa kiinnitettiin huomiota siihen, että esityksen perusteluja olisi tarpeen tämentää. Erityisesti eläinten hyvinvoinnista annetun lain (693/2023, myöhemmin eläinten hyvinvointilaki) 78, 114 ja 118 a §:n perusteluja toivottiin täsmennettävän. Lisäksi 114 ja 118 a §:n sanamuotoja pidettiin epäselvinä. Oikeusministeriön lausunnossa kiinnitettiin huomiota siihen, että lausunnoilla olleessa esityksessä ei ollut perusteltu riittävästi esityksen perustuslainmukaisuutta ja esityksestä puuttui muut vaihtoehtoiset toteuttamisvaihtoehdot kappale.

Aluehallintoviraston lausunnossa tuotiin esiin näkemys, jonka mukaan valvonnan laadun ja tasapuolisuuden vuoksi eläinten hyvinvoinnin valvonta tulee jatkossakin olla eläinlääkärien vastuulla, eikä siirtyä kunnan terveydensuojeluvalvontaa hoitavien viranhaltijoiden tehtäväksi merkittävässä määrin. Vastaava näkemys tuli esiin myös Suomen valvontaeläinlääkäriiliitto ry:n lausunnossa. Molemmat tahot esittivät, että jatkossa eläinten hyvinvointilaissa tulisi säätää nimenomaisesti valvontaviranomaisten pätevyysvaatimuksista.

3. Lausuntopalaute pykäläkohtaisesti

3.1 Laki eläinten hyvinvoinnista

Lain 5 §:n 1 momentin 16-kohtaan ehdotettua muutosta pidettiin lausuntokierroksen perusteella tarpeellisena ja perusteltuna.

3.1.1 Tarkastus- ja näytteenotto

Esityksen 78 §:n muutosta pidettiin pääosin perusteltuna ja tarpeellisena. Erityisesti vesiviljely-eläinten hyvinvoinnin valvonnan osalta. Pykälän perusteluihin toivottiin kuitenkin täsmennystä.

Ruokaviraston lausunnossa tuotiin esiin viraston näkemys, jonka mukaan esityksellä ollaan muuttamassa Suomessa pitkään jatkunutta perusperiaatetta, jonka mukaan vasta epäily eläin-suojelusäännösten rikkomisesta antaa valvontaviranomaiselle oikeuden suorittaa eläinten hyvinvointia ja eläinsuojelullisia olosuhteita selvittävä tarkastus. Ruokaviraston mukaan tämä pitkään voimassa ollut perusperiaate ollaan nyt muuttamassa voimassa olevan EU:n valvonta-asetuksen mukaiseksi. Ruokavirasto toteaa lausunnossaan kuitenkin myös sen, että valvonta-asetus on suoraan sovellettavaa oikeutta ja ei jätä jäsenvaltioille harkintavaltaa säätää edellytyksistä tiukemmin

Oikeusministeriön lausunnossa ehdotettiin, että viittaus valvonta-asetukseen sijoitettaisiin 78 §:n 1 momentin sijaan uuteen 3 momenttiin, jotta on selkeämpää, että 78 §:n 1 momentin pääsääntö ei koske valvonta-asetuksen soveltamisalaan kuuluvia tapauksia.

3.1.2 Perittävät maksut

Esityksen 114 §:n 2 momentin osalta oikeusministeriön lausunnossa kiinnitettiin huomiota siihen, että asetuksenantovaltuuden säätämisyjärjestysperusteluita tulisi täydentää. Valtiovarainministeriön lausunnossa kiinnitettiin huomiota siihen, että 114 §:n 2 momentin perusteluissa tulisi avata mitä maksuja valtuutus koskee.

Esityksen 114 §:n uutta 3 momenttia pidettiin kuntaliiton lausunnossa myönteisenä, mutta uudistus ei kuntaliiton mukaan kuitenkaan ratkaise nykyjärjestelmän hallinnollista raskautta. Suomen valvontaeläinlääkäriliitto ry:n taas piti muutosta ongelmallisena, koska kustannusten perimistä ehdotettu muutos olisi omiaan kasvattamaan kuntien kiinnostusta siirtää eläinsuojeluvalvontaa suuremmassa määrin muiden kuin eläinlääkärien tehtäväksi. Lausuntokierroksella tuotiin myös esille, että pykälässä tulisi käyttää termiä taksa.

Useissa lausunnoissa nostettiin myös esille se, että esitetty muotoilu voi aiheuttaa erilaisia taksvoja kunnan terveydensuojeluvalvontaa hoitavan viranhaltijan tarkastuksesta. Aluehallintoviraston lausunnossa tuotiin lisäksi esille se, että kunnaneläinlääkäri tai valvontaeläinlääkäri ja terveystarkastajan tekemästä yhteiskäynnistä seuraisi kaksi erillistä laskua.

3.1.3 Vahingonkorvaus

Esityksessä ehdotettiin eläinten hyvinvointilakiin lisättäväksi uusi 118 a §, jonka perusteella valtio korvaisi kunnaneläinlääkäriä ja kunnan terveydensuojeluvalvontaa hoitavien viranhaltijoiden aiheuttamat vahingot, jos vahinko olisi tapahtunut eläinten hyvinvointi säädösten valvonnan yhteydessä. Lausuntokierroksen perusteella esitettyä pykälän sanamuotoa ja perusteluita tulisi täsmentää ja täydentää. Pykälää pidettiin useassa lausunnossa epäselvänä ja vaikeatulkintaisena.

3.2 Laki eläinlääkäriammattin harjoittamisesta

Muutosta eläinlääkäriammattin harjoittamisesta annetun lain 12 §:ään pidettiin pääosin tarpeellisenä muutoksena, joka on luonteeltaan tekninen. SLC:n lausunnossa korostettiin, että on tärkeää varata riittävästi aikaa kissarekisterin mahdollisten käytännön ongelmien ratkaisuun. SEY ja Animalia lausuivat, että 12 §:n ilmoitusvelvollisuuden alkuperäisessä aikataulussa tulisi pitäytyä. SEY ja Animalia vastustivat pykälän jakamista kahteen momenttiin. Lisäksi Suomen Koirankasvattajat ry esitti lausunnossaan tulevaan jalostusasetukseen liittyviä kommentteja.